

Toomas Riiberg (Tartu Ülikool), 2013

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

E-kursuse "**Veebirakendused WordPressi platvormil**" materjalid

Aine maht 2 EAP

Toomas Riiberg (Tartu Ülikool), 2013

Abivahendid sisu struktureerimiseks, viitamiseks ning tagasisideks

WordPressi baasil ehitatud veebilehe sisu hoitakse postitustes, lehtedel ja meediateegis. Lisaks nendele on võimalik luua menüüsid, kategooriaid ning viidetekogusid. Lugejatelt tagasiside saamiseks on kommentaariumid, mis tulevad kaasa nii postituste kui lehtedega.

Õpikeskkond:

Kursus:

Raamat:

Printja:

Kuupäev:

[TÜ Moodle](#)

Veebirakendused WordPressi platvormil (P2AV.TK.557)

Abivahendid sisu struktureerimiseks, viitamiseks ning tagasisideks

Moodle admin

neljapäev, 14 märts 2013, 20:34

Sisukord

- [Rubriigid](#)
- [Sildid](#)
- [Menüüd](#)
- [Arutelu ehk kommentaarid](#)
- [Viited](#)

Rubriigid

Rubriigid, ehk teemade kategooriad võimaldavad postitusi paremini hallata ja esitleda. Postitust luues saab rubriike luua ja kasutusele võtta, kuid veelgi mõnusam peamised rubriigid juba varem valmis teha.

Lisa rubriik

Nimi:

Nimi sellisena, nagu seda veebilehel näidatakse.

Püsiviide:

"Püsiviide" on nime veebisõbralik variant. See koosneb enamasti vaid väiketähtedest ning sisaldab vaid tähti, numbreid ja sidekriipse.

Ülemleht:

Puudub

Erinevalt siltidest võivad rubriigid moodustada hierarhia. Näiteks võib olla rubriik Jazz, mille all on alamrubriigid Bebop ja Big Band. See on aga täiesti mittekohustuslik.

Kirjeldus:

Seda kirjeldust vaikimisi esile ei tõsteta, kuid mõned teemad võivad seda näidata.

Masstegevused: Rakenda

8 elementi

Nimi	Kirjeldus	Püsiviide	Postitus
Kõmu		komu	0
Määratlemata		maaratlemata	1
Poliitika		poliitika	3
— Igapäevane kemplemine		poriloopimine	1
— KOV2013		kov2013	1
Tehnika		tehnika	1
— Arvutid		arvutid	0
— Teadusuudised		teadusuudised	1

Rubriiki luues on võimalik valida:

- Nimi, mis kajastub rubriikide puus ja mida on võimalik panna menüüsse.
- Püsiviide, kui soovite viidata ühte rubriiki kuuluvatele postitustele. Jättes see määramata, teeb WP nimest selle ise.
- Ülemleht, mille abil on võimalik tekitada hierarhia. Esimest rubriiki luues ei ole loogiliselt võimalik seda määrata millegi alamaks. Edaspidi saab rubriikidele määrata, millise rubriigi alamrubriigiga on tegu
- Kirjeldus kuvatakse rubriigi vaates.

Siin on näha poliitika rubriigi uudiseid ja kirjeldust sellele rubriigile:

Firefox

Poliitika | SNT Uudised x Lehte ei leitud | SNT Uudised x +

snt-uudised.digitaalmeedia.ee/category/poliitika/ ☆ Google

SNT Uudised + Uus Muuda rubriiki Hei, toomasriiberg

Meist Poliitika Määratlemata Tehnika

RUBRIIGIARHIIV: POLIITIKA

Poliitika rubriigist leiab nii põletavaid uudised päevapoliitikast kui ka kontrollimata infot

Van Rompuy peab Eestit heaks näiteks kriisist toibumisel

Posted on 26. veebr 2013

Euroopa Liidu ülemkogu eesistuja [Herman Van Rompuy](#) ütles täna Tallinnas koos peaminister Andrus Ansipiga peetud pressikonverentsil, et Eesti on hea näide

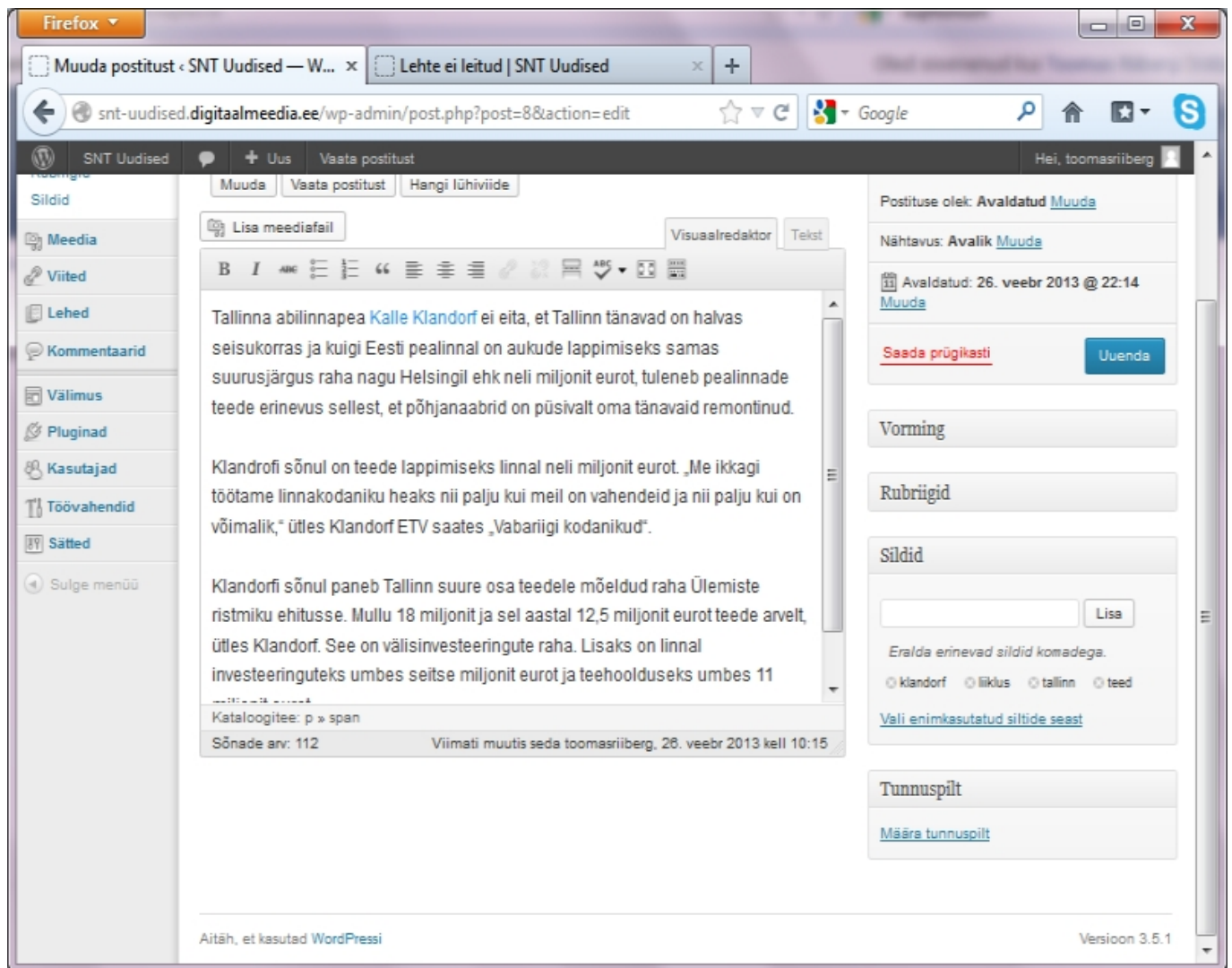
Otsi

VÄRSKED POSTITUSED

- [Hülged puhkavad poole ajuga](#)
- [Van Rompuy peab Eestit heaks näiteks kriisist toibumisel](#)
- [Jüri Toomepuu: Kahjuks napib Eesti parimatel poegadel eestkostjaid ka tänapäeva võimukoridorides](#)
- [Kalle Klandorf: Tallinnal on teede parandamiseks kasutada neli miljonit eurot – sama](#)

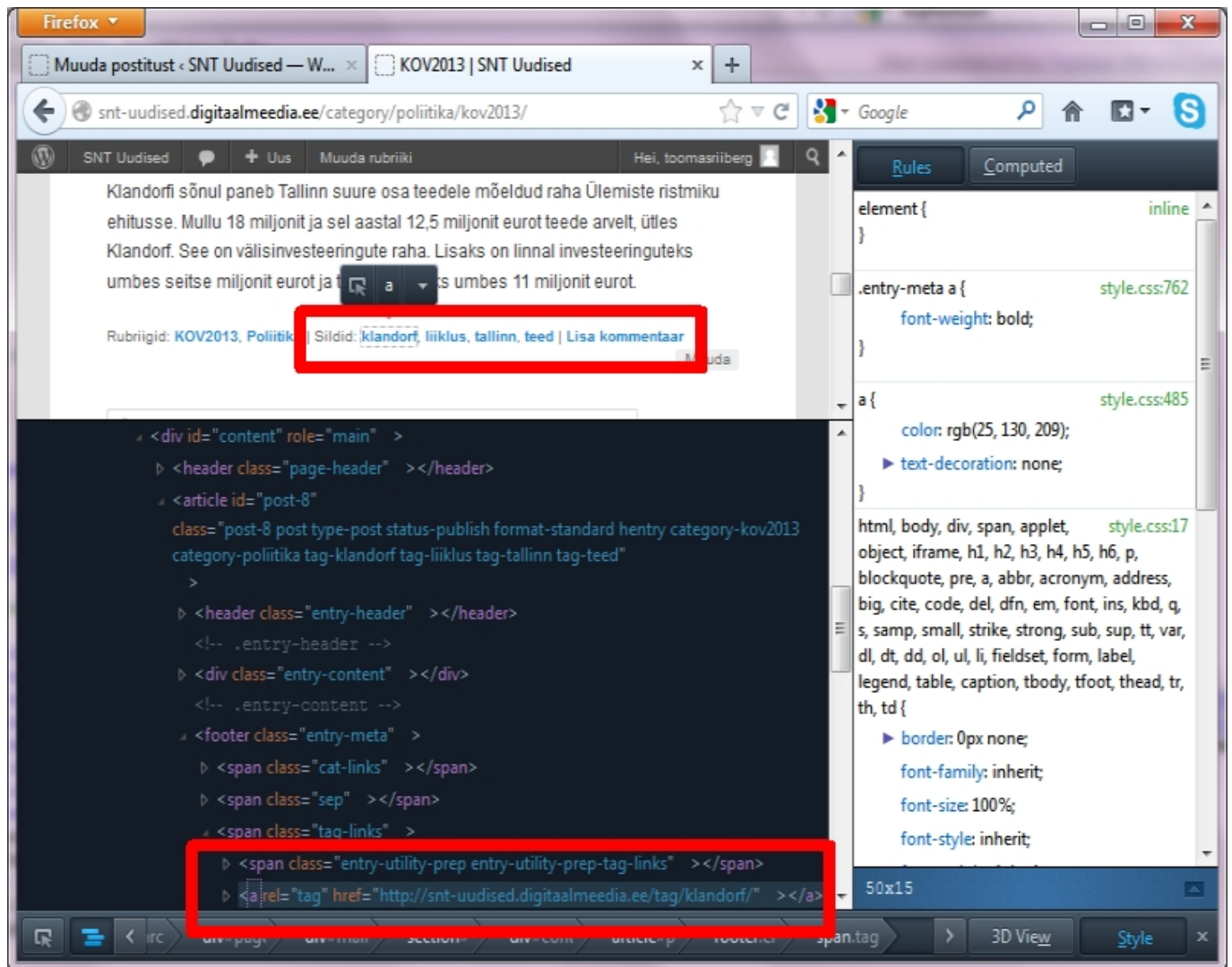
Sildid

Sildid ehk inglise keeles "Labels" on märksõnad, mis iseloomustavad postitust. Siltide kasutamine on SEO vaatekohast peaaegu, et kohustuslik. Siltide nimekiri ja artikli sisu klappimisel oskab näiteks Google hinnata postituse adekvaatsust. Silte tuleks lisada postitust kirjutades.

Siltide kuvamiseks tuleb lisada moodul "Sildipilv". Selleks on mitmeid vahendeid ja moodulite lisamisest tuleb juttu järgmises peatükis. Sellegi poolest peaks siltidele mõtlema juba postitust kirjutades.

Kui sildipilve välja ei kuvata, siis oskavad otsimootorid veebi koodi lugedes aru saada, mida autor on tähtsaks pidanud.

Teemal Twenty Eleven puuduvad meta võtmesõnad (meta-keywords), mis tänapäevaste otsimootorite puhul palju rolli ei mängi, kuid korrektsuse huvides kasutavad mitmetki teemad silte võtmesõnade nimistus.

Sildipilv töös (suurema šriftiga sildid on tähtsamad, sest neid esineb sagedamini postituste küljes):

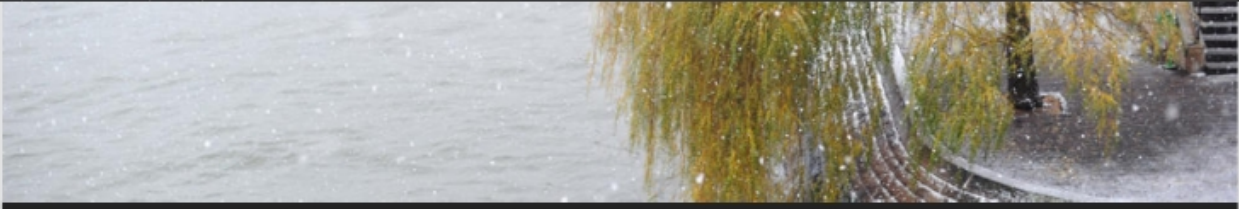

Firefox

Moodulid • SNT Uudised — WordPress x SNT Uudised | Järjekordne WordPress... x +

snt-uudised.digitaalmeedia.ee

SNT Uudised + Uus Hei, toomasriiberg

Meist Poliitika Määratlemata Tehnika

Hülged puhkavad poole ajuga

Posted on 26. veebr 2013

Kotikute ja merilõvide uni on tavatu. Maismaal puhates magavad hülged sügavalt, kuid vees olles on nende üks ajupoolkera alati valvas. Mis toimub sellises pooleldi magavas ajus?

California ülikooli teadlane Jerome Siegel ja John Peever Toronto ülikoolist mõõtsid vees magavate hüljeste ajus kahe olulise virgatsaine – atsetüülkoliini ja serotoniini hulka. Loomade magavas ajupooles oli atsetüülkoliini oluliselt vähem kui ärkveolevas ajupoolkeras.

Ilmselt põhjustabki suurenenud atsetüülkoliinikogus aju ärkvelolekut. Lisaks peetakse seda virgatsainet REM-unefaasi põhjustajaks. Vees puhkavatel hüljestel aga REM-und peaaegu ei esine.

Otsi

SILDIPILV

ev 95 hüljes klandorf liik-
lus tallinn teed

VÄRSKED POSTITUSED

- Hülged puhkavad poole ajuga
- Van Rompuy peab Eestit heaks näiteks kriisist toibumisel
- Jüri Toomepuu: Kahjuks napib Eesti parimatel poegadel eestkostjaid ka tänapäeva võimukoridorides
- Kalle Klandorf: Tallinnal on teede parandamiseks kasutada poliitilist suut...

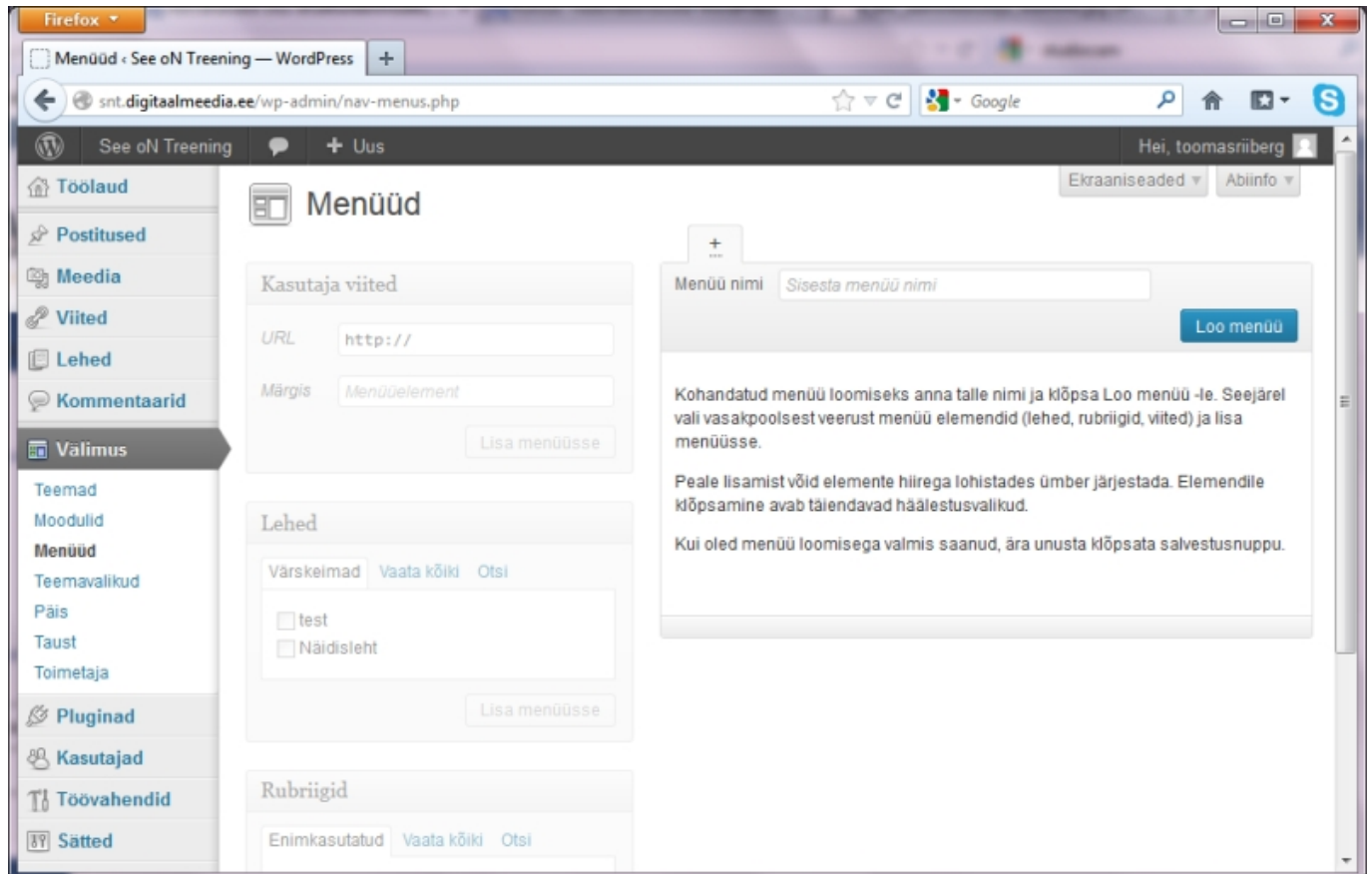

Menüüd

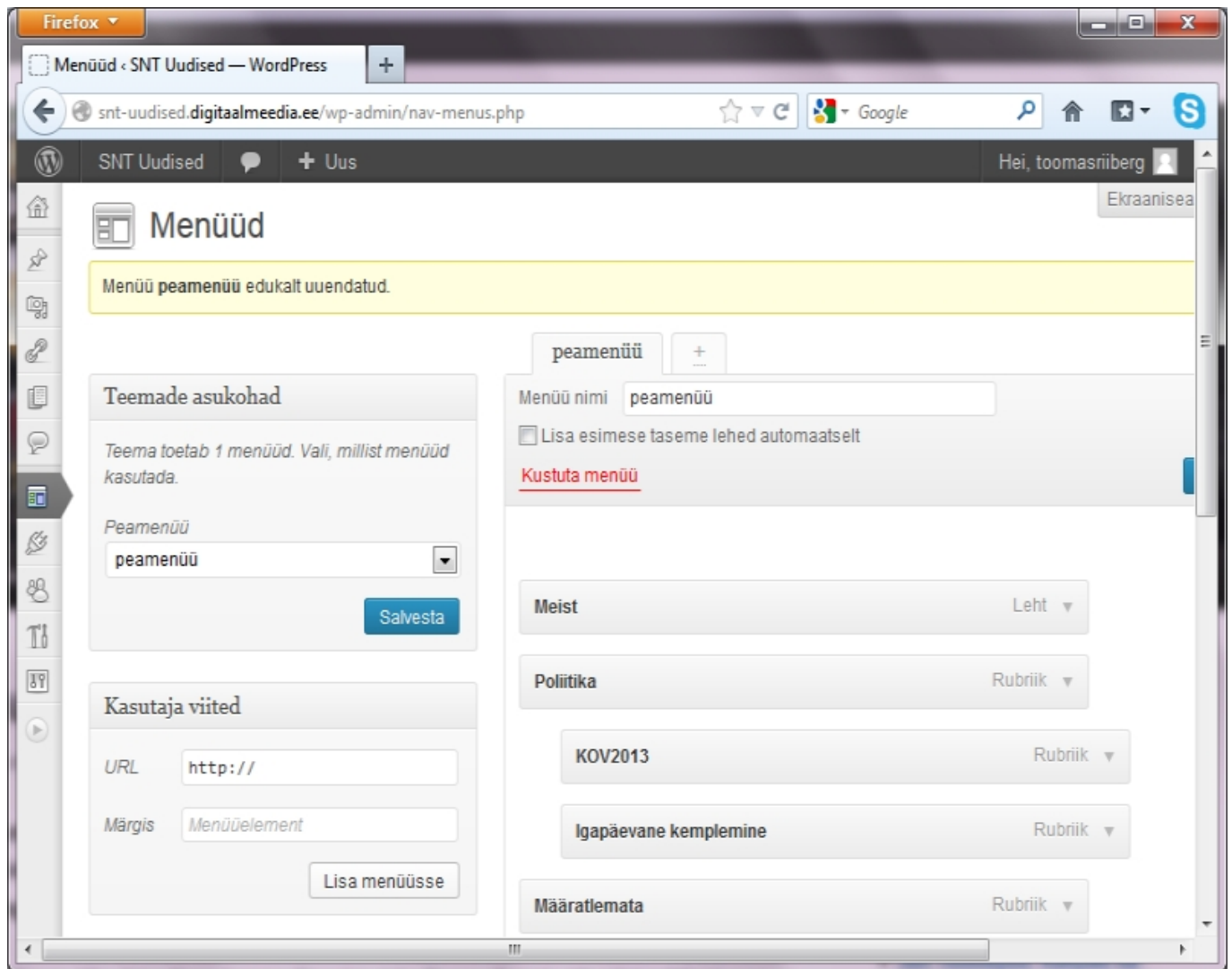
Erinevate WordPressi teemadega on erinevad võimalused lehtede ja postitustega luua menüü struktuuri. Võttes esialgu aluseks WordPress 3xx vaikimisi kujundusteema TwentyEleven, siis on võimalusi kaks:

- Luua lehtedest hierarhia
- Kasutada menüü ehitamise vahendit

Siinkohal vaatame viimast varianti. See võimaldab menüüsse paigutada nii lehti kui ka postituste rubriike.

Menüü alustamisel on vaja esiteks valida Menüü nimi: see on enda jaoks, et juhul, kui on mitu menüüd (üks on peamenüü ja teised näiteks moodulitena lisatud), siis oleks teada, mis on mis. Järgmiseks on vaja loodud menüü valida Teemade asukohad valikus peamenüüks (vaata järgmist ekraanipilti).

Menüüsse on võimalik lisada:

- Viiteid - viidata suvalisele lehele kas selle sama veebi piires või ka välja poole
- Lehed
- Rubriigid - postituste rubriigid ja alamrubriigid

Menüüsse lisatud elementide järjestust ja hierarhiat on võimalik hiirega liigutada, võttes kastikesest (näiteks Meist) kinni ning sikutades seda ülesse, alla, paremale ja vasakule.

Tulemus on näiteks näha siin:

Firefox

Menüüd < SNT Uudised — WordPress x SNT Uudised | Järjekordne WordPress... x +

snt-uudised.digitaalmeedia.ee

SNT Uudised Uus

Hei, toomasriiberg

Meist Poliitika Määratlemata Tehnika

KOV2013

Hülged igapäevane kemplemine oole ajuga

Posted on 26. veebr 2013

Kotikute ja merilõvide uni on tavatu. Maismaal puhates magavad hülged sügavalt, kuid vees olles on nende üks ajupoolkera alati valvas. Mis toimub sellises pooleldi magavas ajus?

California ülikooli teadlane Jerome Siegel ja John Peever Toronto ülikoolist mõõtsid vees magavate hüljeste ajus kahe olulise virgatsaine – atsetüülkoliini ja serotoniini hulka. Loomade magavas ajupooles oli atsetüülkoliini oluliselt vähem kui

õdusalevne ajupoolkera.

snt-uudised.digitaalmeedia.ee/?cat=5

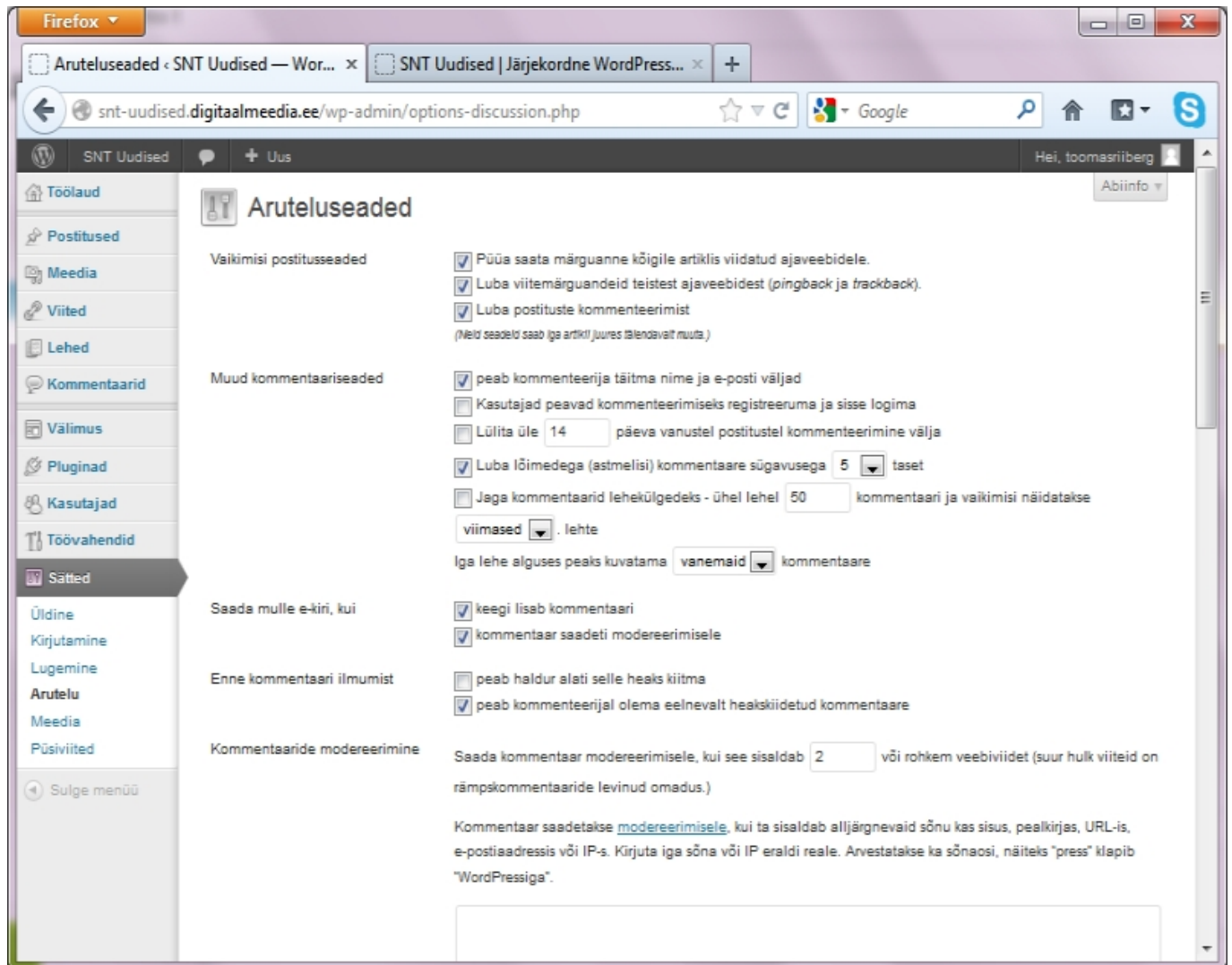
Otsi

VÄRSKED POSTITUSED

- Hülged puhkavad poole ajuga
- Van Rompuy peab Eestit heaks näiteks kriisist toibumisel
- Jüri Toomepuu: Kahjuks napib Eesti parimatel poegadel eestkostjaid ka tänapäeva võimukoridorides
- Kalle Klandorf: Tallinnal on teede parandamiseks kasutada neli miljonit eurot – sama

Arutelu ehk kommentaarid

WordPress võimaldab kõikidele postitustele ning lehtedele kommentaare kirjutada. Esiteks tuleks vaadata kommentaaride sätteid üle. Sätteid -> Arutelu.

Vaikimisi pistitusseaded

- Püüa saata märguandeid - see toimib sedasi, et kui postituse sees on viited teistele veebidele, siis WordPress üritab teavitada, et antud saidil toimib arutelu samal teemal.
- Luba viitemärguanded - sarnane eelmisele, kuid toimib täpselt vastupidi: kui mõnel teisel saidil, kus on märguanded lubatud, toimub arutelu sinu saidil oleva postituse kohta, siis kuvatakse see info postituse või lehe juurde.
- Luba postituse kommenteerimist - vaikimisi seade igale postitusele. Iga postituse juures saab vajadusel määrata vastupidist.

Muud kommentaariseaded

Kõik on eesti keeles päris kenasti lahti seletatud. Märgin siinkohal vaid ära, et "peab kommenteerija täitma nime ja e-posti väljad" on kasulik, et kommenteerijat kuidagigi identifitseerida. Ning "Lülita üle 14 päeva vanustel postitustel kommenteerimine välja" on kasulik, et spämmirobotid ei käiks üle terve saidi vanadele postitustele kommentaare kirjutamas, et saada oma saidile rohkem viiteid. Spämmi vastu võitlemisel aitab ka muuhulgas, kui moderaator igat kommentaari eraldi kinnitama peab. Samas on selleks ka paremaid vahendeid.

Viited

Viidete sektsioon pärineb ajast, kui WordPressi peamine eesmärk oli pakkuda platvormi blogide, ehk veebipäevikute pidamiseks. Tollel ajal, seda võib olla raske ette kujutada, kui Facebooki veel ei olnud, viidati oma sõpradele, mõttekaaslastele või kasvõi vaenlastele läbi blogrollide. Blogrollid on viitekogumid, mis võimaldavad struktureerida ja koostada nimekirju teistest veebidest või blogidest, mida autor peab oluliseks. Blogroll, ehk viitekogumik toimib läbi plugina sedasi, et kuvatakse igal veebilehel näiteks paremas või vasakus ääres.

The screenshot displays the WordPress 'Viited' (Links) section. The left sidebar contains the following menu items: **Tööriistad**, **Postitused**, **Meedia**, **Viited** (selected), **Kõik viited**, **Lisa uus**, **Viideterubriigid**, **Lehed**, **Kommentaariid**, **Välimus**, **Pluginad**, **Kasutajad**, **Töövahendid**, **Sätteid**, and **Sulge menüü**. The main content area shows a table of links with the following columns: **Nimi**, **URL**, **Rubriigid**, **Viite suhted (XFN)**, **Nähtav**, and **Hinnang**. The table contains the following data:

Nimi	URL	Rubriigid	Viite suhted (XFN)	Nähtav	Hinnang
Dokumentatsioon	codex.wordpress.org	Blogroll		Jah	0
Pluginad	wordpress.org/extend/plugins	Blogroll		Jah	0
Tagasiside	wordpress.org/support/forum/requ...	Blogroll		Jah	0
Teemad	wordpress.org/extend/themes	Blogroll		Jah	0
Tugifoorum	wordpress.org/support	Blogroll		Jah	0
WordPress Planet	planet.wordpress.org	Blogroll		Jah	0
WordPressi ajaveeb	wordpress.org/news	Blogroll		Jah	0

WordPressi installeerides tuleb kaasa terve hulk viiteid, mis on automaatselt rubriigis "Blogroll". WordPressi arendajale on need igati kasulikud, kuid vaevalt, et neid on mõtet oma lugejatele näidata. Masstegevuste abil on võimalik blogroll hetkega tühjaks teha, kuid siinkohal võiks pigem läheneda asjale selliselt, et teha endale isiklik rubriik (Viited -> Viideterubriigid), ning oma lemmikud juba sinna lisada.

The screenshot shows the WordPress admin interface for the 'Viideterubriigid' (Link Categories) section. The sidebar on the left contains navigation links: Töölauk, Postitused, Meedia, Viited (selected), Kõik viited, Lisa uus, Viideterubriigid, Lehed, Kommentaarid, Välimus, Pluginad, Kasutajad, Töövahendid, Sätted, and Sulge menüü. The main content area is titled 'Viideterubriigid' and includes a search bar, a 'Lisa viiterubriik' (Add link category) form, and a table of existing link categories.

Lisa viiterubriik

Nimi:

Nimi sellisena, nagu seda veebilehel näidatakse.

Püsiviide:

"Püsiviide" on nime veebisõbralik variant. See koosneb enamasti vaid väiketähtedest ning sisaldab vaid tähti, numbreid ja sidekriipse.

Kirjeldus:

Table of existing link categories:

Nimi	Kirjeldus	Püsiviide	Viited
Blogroll		teised	7

Viiterubriikide lisamine on lihtne. Samuti on võimalik neid ühe hetkega kustutada, mis tähendab seda, et kuigi rubriik kustub, siis viiteid ei kustutata. Erinevates WP versioonides on antud juhul viide liikunud kas esmaselt loodud rubriiki või siis jäänud üldse ilma rubriigita.

Kuna puudub tõenäosus, et viited veel kunagi väga populaarseks saavad, siis aja kokkuhoiu mõttes jääb viidete täpsete parameetrite lahtiseletamine vajadusel foorumis arutamiseks.

Viidete kuvamiseks lehel on vaja lisada moodul **viited** (Välimus -> Moodulid). Ning vedada see saadaolevatest lisamoodulitest mõnesse külgsaani või muusse moodulialasse.

Firefox

Moodulid < See oN Treening — WordPress

snt.digitaalmeedia.ee/wp-admin/widgets.php

Google

See oN Treening + Uus

Hei, toomasriberg

Ekraaniseaded Abiinfo

Tööriistad

- Postitused
- Meedia
- Viited
- Lehed
- Kommentaariid
- Valimus**
- Teemad
- Moodulid
- Menüüd
- Teemavalikud
- Päis
- Taust
- Toimetaja
- Pluginad
- Kasutajad
- Töövahendid
- Sätteid

Moodulid

Saadaolevad lisamoodulid

Mooduli sisselülitamiseks lohista see külgsaanile, väljalülitamiseks (koos seadete kustutamisega) lohista see siia tagasi.

Arhiiv

Sinu veebilehe postituste arhiiv kuude kaupa

Kalender

Sinu veebilehe postituste kalender

Kohandatud menüü

Selle mooduliga saad ühe oma kohandatud menüüdest lisada moodulina.

Lehed

Sinu veebilehe WordPressi lehed

Meta

Sissevõljalogimine, haldus, uudisevood ja WordPressi viited

Peamine külgsaan

Viited

Vali viiterubriik:

Kõik viited

Sorteerimiskriteerium:

Viite pealkiri

☒ Näita viite ikooni

☒ Näita viite nime

☐ Näita viite kirjeldust

☐ Näita viite hinnangut

Näidatavate viidete arv:

Kustuta | Sulge

Salvesta

Otsi

Värsked postitused